

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายเฉลิมพล เอกอรุ ตลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๕๖/๒๕๕๕

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๖

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๕) ประกอบมาตรา ๑๗๔ (๕) หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเอกสารประกอบ ฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ และเป็นบุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๐/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ ให้จำคุกเป็นเวลา ๒ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติเหตุที่ทำให้ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ไว้ในมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง ซึ่งกรณีที่ได้แย้งในคดีนี้คือ เหตุตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๕) ซึ่งโยงไปถึงมาตรา ๑๗๔ (๕) ด้วย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง (๓) และ (๕) ว่า

“ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

...

(๓) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นกรณีที่ดียังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

...

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗๔”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๔ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีไว้หลายประการ เพราะตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน จึงต้องมีมาตรฐานสูงกว่าตำแหน่งราชการปกติโดยทั่วไป แต่ที่เกี่ยวข้องกับคดีนี้ คือ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตาม (๕)

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๔ บัญญัติใน (๕) ว่า

“รัฐมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

...

(๕) ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีก่อนได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ”

จะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) ใช้คำว่า “ต้องคำพิพากษาให้จำคุก” แต่มีการกำหนดเพิ่มเติมไว้อีกว่า “แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอกการลงโทษ” ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๔ (๕) ใช้คำว่า ไม่เคย “ต้องคำพิพากษาให้จำคุก” มาตราทั้งสองอยู่ในหมวดเดียวกัน คือ หมวด ๙ คณะรัฐมนตรี และอยู่ห่างกันเพียง ๘ มาตราเท่านั้น คำว่า “ต้องคำพิพากษาให้จำคุก” ของทั้งสองมาตราจึงต้องมีความหมายเหมือนกัน กล่าวคือ ต้องมีการจำคุกจริง มิใช่กรณีศาลพิพากษาให้จำคุกแต่ให้รอกการลงโทษไว้ ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๔ เพราะถ้ามีความหมายรวมถึงการให้รอกการลงโทษด้วย ก็คงไม่จำเป็นต้องมีการกำหนดในมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) ไว้ให้ชัดเจนอีกว่า แม้คดีนั้นจะมีการรอกการลงโทษ ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีอยู่ก็ต้องสิ้นสุดลง

พิจารณาประเด็นว่าความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) หรือไม่ แล้ว เห็นว่า กรณีต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอกการลงโทษ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) ต้องเป็นกรณีที่มีคำพิพากษาในขณะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี (รวมถึงกรณีที่ได้มีคำพิพากษาให้จำคุกก่อนเข้าดำรงตำแหน่ง แต่การปฏิบัติตามคำพิพากษายังไม่แล้วเสร็จ เช่น ยังอยู่ในระยะเวลาของการรอกการลงโทษ เป็นต้น) จึงเป็นผลให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว

กรณีของผู้ถูกร้องได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ เป็นบุคคลที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ ให้จำคุกเป็นเวลา ๒ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี เป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องต้องคำพิพากษาให้จำคุก โดยมีการรอการลงโทษ และได้พ้นระยะเวลาการรอการลงโทษก่อนที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี มิใช่กรณีที่มีคำพิพากษาในขณะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี หรือมีคำพิพากษาให้จำคุกก่อนเข้าดำรงตำแหน่ง แต่การปฏิบัติตามคำพิพากษายังไม่แล้วเสร็จเมื่อดำรงตำแหน่งแล้วที่จะเข้ากรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) จึงเห็นว่าความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓)

ส่วนประเด็นว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๗๔ (๕) หรือไม่ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๔ (๕) ใช้คำว่า “ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก” ซึ่งหมายความว่า ไม่เคยถูกจำคุกจริง เป็นการกำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าต้องไม่เคยถูกจำคุกจริงก่อนเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี หรือถูกจำคุกจริงแต่พ้นโทษมาแล้วเกินห้าปีก่อนได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี การไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นนี้ ต้องดำรงอยู่ตลอดเวลาที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี มิฉะนั้นแล้วก็เป็นเหตุให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวได้ ตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๗๔ (๕)

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ ให้จำคุกเป็นเวลา ๒ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ได้มีการจำคุกจริง จึงถือไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๔ (๕) จึงเห็นว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๗๔ (๕)

จึงเห็นว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๕) ประกอบมาตรา ๑๗๔ (๕)

นายเฉลิมพล เอกอรุ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ